

Initiativyttrande från Regionkommittén om "EU:s skogspolitik: 20-20-20-målen"

(2010/C 141/09)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén ser positivt på en rad politiska åtgärder och initiativ från EU, som i praktiken tvingar medlemsstaterna att anpassa delar av sin nationella skogspolitik till EU:s mål.
- Regionkommittén vill rikta uppmärksamheten på skogsbrukets stora, fortfarande inte helt utnyttjade potential när det gäller att bidra till EU:s mål för 2020 och anser att möjligheten att använda intäkter från handeln med utsläppsrätter till att främja initiativ inom detta område bör undersökas ytterligare.
- Kommittén betonar vikten av att främja ett mångfunktionellt skogsbruk.
- Regionkommittén välkomnar EU:s initiativ för att begränsa avskogningen och degraderingen av skog samt pekar på att en del av den biomassa som utvinns i EU består av kvistar och bladverk, som innehåller nästan 90 % av de spårelement som växterna absorberar under assimilering och tillväxt. Detta kan leda till en utarmning av biotoperna.
- Kommittén accepterar helt och fullt tanken att man bör stimulera användningen av trä och andra skogsprodukter från skogar som förvaltas i enlighet med principen om hållbar utveckling. Detta gäller i synnerhet energi och råvaror. ReK anser att man på de olika beslutsnivåerna bör diskutera ett eventuellt datum för införandet av obligatorisk certifiering inom EU.
- Kommittén rekommenderar att man stöder de regioner som inför en skogspolitik som ligger i linje med hållbar utveckling i syfte att begränsa klimatförändringarna: incitament för ekonomiska aktörer i form av skattelättnader, bidrag till kostnader för innovation, förmånliga avtal om köp av varor som härrör från skogsproduktion, tekniskt och teknologiskt bistånd och bidrag till miljöskyddskostnader.

Föredragande: Adam Banaszak (PL–UEN–AE), ledamot av regionfullmäktige i Kujawsko-Pomorskie (Kujavien–Pommern)

I. POLITISKA REKOMMENDATIONER

REGIONKOMMITTENS STÅNDPUNKT

Grundläggande rekommendationer

1. Regionkommittén konstaterar att skogarna motverkar klimatförändringarna genom att i biomassa lagra mer än hälften av världens koldioxidförekomst. Förstörelse och avverkning av skogsområden är därför ett hot mot miljön och klimatet. Detta innebär att det absolut krävs en politik för hållbart skogsbruk.

2. Det är Regionkommitténs uppfattning att balansen inom naturliga ekosystem är skör och att mångfalden inom djur- och växtriket är av avgörande betydelse för vår hälsa och välfärd. Naturliga skogsområden är viktiga miljöer som förvaltas i överensstämmelse med skogslagstiftning och regional lagstiftning. Medlemsstaterna och regionerna bör därför ha möjlighet att besluta att genetiskt modifierade trädslag och växtarter inte får planteras.

3. ReK välkomnar kommissionens arbete för att främja användningen av skogarnas biomassa för energiproduktion och stödet för denna verksamhet från ständiga kommittén för skogsbruk. Detta har lett till en ökad, men fortfarande alltför låg, andel biomassa i energiproduktionen från förnybara källor. Kommittén vill samtidigt peka på att en del av den biomassa som utvinns i EU består av kvistar och bladverk, som innehåller nästan 90 % av de spårelement som växterna absorberar under assimilering och tillväxt. En alltför stor andel kan leda till en utarmning av dessa biotoper. Detta måste också beaktas i anslutning till valet av avverkningsförfaranden. På kritiska och redan näringsfattiga ståndorter bör kvistar och toppar lämnas på avverkningsplatsen eller i beståndet.

4. ReK vill rikta uppmärksamheten på skogsbrukets och timmersektorns stora, fortfarande inte helt utnyttjade potential när det gäller att bidra till EU:s mål för 2020, särskilt möjligheten till en mycket större ökning av andelen biomassa som råvara och material i energiproduktionen, inklusive planteringen av snabbväxande träd. Kommittén anser att användningen av trä som material och för energiproduktion motverkar klimatförändringarna genom lagring av koldioxid (trä som produktlagringsmaterial), besparing av produktionsenergi i förhållande till andra byggmaterial, besparing av energi för uppvärmning på vintern och kylning på sommaren (träisolering) samt ersättning av fossila bränslen i samband med värme- och elproduktion (vedbränslen, termiskt utnyttjande av trärester). Möjligheten att använda intäkter från handeln med utsläppsrätter till att främja dessa och andra initiativ bör undersökas ytterligare.

5. En förnuftig stimulering av skogsbruket är nödvändig för att intensifiera produktionen av virke, vilket samtidigt skulle leda till en ökad odling av energiskog.

6. Kommittén konstaterar att det saknats en gemensam skogspolitik, och välkomnar därför antagandet av EU:s handlingsplan för skogsbruket 2007–2011 som ett steg i rätt riktning från kommissionens sida. Samtidigt rekommenderar ReK att kommissionen omedelbart påbörjar arbetet med att integrera de sektorsövergripande åtgärderna på skogsområdet i rättsliga och strukturella ramar. Detta skulle möjliggöra samordnade insatser på detta område efter 2011. Utöver en handlingsplan för de kommande åren skulle man kunna inrätta ett europeiskt samordningsorgan inom området skogspolitik.

7. Kommittén stöder arbetet med att informera och utbilda skogsägare om möjligheterna till en skogsodling som drivs i linje med principerna hållbar utveckling och därmed beaktar både skydd av den biologiska mångfalden och produktion av träd av hög kvalitet och plantering av snabbväxande trädslag som kan användas för energiproduktion. Vi anser att skogsägare bör erhålla omfattande stöd, inklusive råd och ekonomiskt stöd för att uppnå dessa mål.

8. ReK stöder undersökningar och initiativ till forskning om ny teknik för utvinning och produktion av trä (inbegripet plantering av energiskog) med mindre påverkan på miljön än de traditionella metoderna och teknik som såväl reducerar förvaltningskostnaderna som främjar en hållbar utveckling.

9. Kommittén välkomnar och uppskattar resultaten av de frivilliga certifieringssystemen och anser att de bör bibehållas samt att de bör ges brett stöd med andra instrument, inklusive finansiella. ReK anser att certifieringen på sikt också som instrument kan bidra till att bromsa inflödet av trä och varor av olagligt ursprung. Regionkommittén föreslår att certifieringskrav bör ingå som ett led i en bredare satsning på global certifiering. Regionkommittén rekommenderar att man i linje med initiativ som Flegt-initiativet (Forest Law Enforcement Governance and Trade) inför förbud mot import eller innehav av trä som tillverkats olagligt i länder utanför EU. Samtidigt konstaterar kommittén att de rättsliga och ekonomiska villkoren för certifiering och "Natura 2000" markant skiljer sig åt mellan olika länder och regioner och vill dessutom framhålla att certifieringen av träprodukter inte alltid på ett optimalt sätt stöder överordnade mål vad avser förvaltningen av skyddsområden. ReK rekommenderar därför att man tar hänsyn till dessa skillnader och krav med avseende på subsidiaritet och proportionalitet.

10. Kommittén betonar vikten av att främja ett mångfunktionellt skogsbruk, som förutom uppgifterna med anknytning till produktion av trä också fyller andra funktioner av stor skogsbruksrelaterad ekonomisk betydelse, t.ex. turism, välfärd, skydd och rekreation, jakt, exploatering i bred bemärkelse av skogens undervegetation och utnyttjande av särskilda skogsresurser (kåda, bark för garvning, kork osv.). Dessa funktioner, som saknar anknytning till skogsproduktionen, kan få ökad ekonomisk betydelse samtidigt som man ökar den biologiska mångfalden i biotoperna, och detta skulle främja landsbygdsutvecklingen.

11. ReK framhåller att de regionala och lokala myndigheterna måste delta i beslut om EU:s skogspolitik.

De mest effektiva sätten att utvinna biomassa för energigändamål

12. ReK rekommenderar en kraftig ökning av EU-stödet för odling av snabbväxande skog i linje med miljömässigt hållbara metoder för energisektorn, vilket skulle stimulera landsbygden genom att skapa nya arbetstillfällen och utgöra en faktor för ekonomisk utveckling i mikroregionerna.

13. Med tanke på 20-20-20-målen bör alla medlemsstater i stor utsträckning medverka till att biomassa används för energigändamål för att uppnå det mål som fastställts om andelen förnybar energi i den totala energiproduktionen. ReK betonar ändå att vedproduktionen också borde vara en fråga för regionerna både med hänsyn till bränsleförsörjningen (särskild skogsförvaltning baserad på områdets särdrag) och efterfrågan (främja en lokal träbränslemarknad med hjälp av offentliga och privata operatörer i området).

14. ReK föreslår att man ytterligare främjar användningen av skogsbiomassa för energiproduktion och att ständiga kommittén för skogsbruk bör stödja denna verksamhet, men föreslår att man vidtar åtgärder för att minska andelen kvistar och bladverk i den biomassa som utvinns.

15. Regionkommittén konstaterar att intresset för produktion och användning av bioenergi från trä kommer att bero på de ekonomiska förutsättningarna i form av beskattning m.m. i medlemsstaterna och på storleken på stödet till användningen av träbaserade bränslen och på inriktningen på detta stöd. Detta stöd bidrar till att påskynda den fortsatta utvecklingen i landsbygdsområdena och leder till en hållbar utveckling av miljön i dessa områden. ReK uppmanar medlemsstaterna att inte negativt särbehandla biobränslen jämfört med fossila bränslen i sin finanspolitik.

Rekommenderad inriktning för åtgärder inom ramen för "Handlingsplan för 2007–2011"

16. Regionkommittén välkomnar EU:s initiativ för att begränsa avskogningen och degraderingen av skog, initiativ som motverkar klimatförändringarna och minskningen av de områden som lagrar koldioxid.

17. Kommittén noterar med tillfredsställelse effekterna av den skogsövervakning som bedrivs i syfte att bevara skogarna, eftersom dessa skogars tillstånd och livskraft bidrar till en hög absorption av växthusgaser och till en stabilisering av klimatet.

18. Kommittén vill rikta uppmärksamheten på den allt bättre förvaltningen av skogarna i vissa medlemsstater, där man tar hänsyn till den hållbara utvecklingen och samtidigt respekterar skogarnas många olika funktioner. Bl.a. förebygger man bränder genom att effektivt röja undan dött organiskt material och använda det för bioenergi, i linje med de principer som fastställts för certifiering och "Natura 2000".

19. ReK ser positivt på en rad politiska åtgärder och initiativ från EU, som i praktiken tvingar medlemsstaterna att anpassa delar av sin nationella skogspolitik till EU:s mål.

20. Med tanke på att en ökning av skogsarealen ökar upptaget av koldioxid och därför inverkar positivt på klimatets stabilitet, rekommenderar Regionkommittén också att man inom ramen för landsbygdspolitiken ökar anslagen till att bevara och förbättra befintliga skogar samt till återbeskogning av mark och andra motsvarande uppodlingsinsatser. Kommittén anser i detta sammanhang att stödet bör kopplas till villkoret att ingen försämring av den biologiska mångfalden får ske.

21. I vissa av EU:s regioner och medlemsstater utgör skogsbränderna det största hotet mot bevarandet av skogsekosystemen, som består av skogsområden och buskvegetation. Bränderna uppstår på grund av ogynnsamma väderleksförhållanden och anhopningar av brännbart material till följd av att skogarna knappt brukas eller överges helt beroende på ringa lönsamhet. Detta leder i sin tur till intensivare och våldsammare bränder som i hög grad försvårar släckningsarbetet. Man bör därför främja och stödja ett preventivt skogsbruk som bidrar till att elden får svårare att sprida sig. För att uppnå detta krävs det skogsbruksmetoder som har till syfte att minska och ändra det brännbara växtmaterialet samt anlägga och upprätthålla brandgator. Den restbiomassa som dessa åtgärder ger upphov till bör användas till framställning av förnybar energi och därigenom bidra till att minska koldioxidutsläppen.

22. Med utgångspunkt i erfarenheterna hittills av att övervaka skador orsakade av skogsbränder, skadeinsekter, svamppatogener och översvämningar, faktorer som alla försämrar skogens hälsotillstånd och livskraft, bör medlemsstaterna uppmuntras att vidareutveckla nätverken för övervakning.

23. Kommittén rekommenderar att man stöder de medlemsstater och regioner som inför en skogspolitik som ligger i linje med hållbar utveckling i syfte att begränsa klimatförändringarna. Man bör prioritera nationella, regionala och lokala initiativ som syftar till att införa incitament för ekonomiska aktörer i form av skattelättnader, bidrag till kostnader för innovation, förmånliga avtal om köp av varor som härrör från skogsproduktion, tekniskt och teknologiskt bistånd och bidrag till miljöskyddskostnader.

24. ReK rekommenderar att man i stor omfattning främjar varuproduktion baserad på träråvara, vilket innebär en långvarig lagring av koldioxid som absorberats i samband med skogarnas assimilering av koldioxid, särskilt inom byggnadsindustrin.

25. Kommittén vill upprepa att det på EU-nivå och på internationell, nationell, regional och lokal nivå krävs en väl samordnad sektorsövergripande politisk strategi som tar vederbörlig hänsyn till den globala utvecklingen och syftar till en verkligt hållbar förvaltning av skogsresurserna, en förvaltning där en strategi för att mildra klimatförändringarna kombineras med åtgärder för att underlätta en anpassning till dem. Därför uppmanar Regionkommittén EU att inta en mer ledande position internationellt. Kommittén stöder EU:s medlemsstater i deras ansträngningar för att uppfylla åtagandena att begränsa klimatförändringarna i enlighet med FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och Kyotoprotokollet samt stödet till anpassning till klimatförändringarnas effekter (nyckelåtgärd 6 i programmet för perioden 2007–2011). Kommittén gläder sig åt Europeiska kommissionens förslag att inrätta mekanismen Global Forest Carbon Mechanism (GFCM) inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (UNFCCC), som grundar sig på en permanent finansieringsordning. Vi föreslår att man öronmärker en viktig del av auktionsintäkterna från Europeiska unionens system för handel med utsläppsrätter för att bekämpa avskogning och skogsförstörelse i utvecklingsländerna.

26. ReK vill peka på behovet av fortsatt stöd till skogspolitiken, eftersom den är nära kopplad till målet att öka energieffektiviteten med 20 % fram till 2020 och att minska koldioxidutsläppen. En stor del av Europa, nästan 35 %, består nämligen av skog. I syfte att uppnå denna energieffektivitet bör man främja den termiska användningen av biomassa, som bör ges företräde framför elproduktion. För att uppnå detta måste man säkerställa att den termiska användningen ingår i de globala energiberäkningarna, eftersom detta är den effektivaste användningen av biomassa.

27. Kommittén konstaterar att det krävs ytterligare åtgärder för att begränsa ökningen av de biotiska och abiotiska skadorna – inklusive de antropogena – på skogarna, vilket beaktades i handlingsplanen för 2007–2011.

28. ReK konstaterar att det finns en rad exempel på god praxis som tillämpas i EU och som bör utvecklas vidare, bland annat genom att man i diskussioner och i arbetet med att söka nya idéer involverar experter från olika länder – särskilt sådana länder som har ett framgångsrikt skogsbruk – och företrädare för lokala och regionala myndigheter i områden där denna sektor är särskilt viktig.

29. ReK anser att ministerkonferenserna om skydd av skogarna i Europa (MCPFE) spelar en stor roll när det handlar om att uppmärksamma problem i skogsbruket i hela Europa (inklusive EU). Vi rekommenderar ett stärkt samarbete med detta organ.

30. Kommittén rekommenderar att Europeiska kommissionen inleder arbetet med att integrera sektorsövergripande åtgärder i en rättslig och strukturell ram. Detta gör det möjligt att samordna den europeiska skogspolitiken, vilket kommer att vara avgörande när handlingsplanen för 2007–2011 har löpt ut.

31. Med tanke på skogsfrågornas sektorsövergripande karaktär rekommenderar kommittén att man inleder arbetet med att inrätta ett organ med ansvar för skogspolitiken i EU och med nödvändiga finansiella instrument.

Utbildning för att genomföra de planerade uppgifterna

32. Regionkommittén stöder arbetet med att främja utbildning och information på miljöskyddsområdet, men menar att effekterna i form av ökad medvetenhet bland allmänheten om fördelarna med ett hållbart skogsbruk fortfarande är otillräckliga, vilket i sin tur har lett till att man i EU-länderna inte har full förståelse för dess fördelar för landsbygdsutvecklingen.

33. ReK rekommenderar ökat stöd till utbildning och information – såväl för skogsägare som för skogsförvaltare – om hållbart skogsbruk och skogsbiomassans bidrag till arbetet med att uppnå 20-20-20-målen.

Vetenskapligt stöd är en grundläggande förutsättning för att uppnå de önskade målen

34. Vetenskap och skogsbruk spelar en nyckelroll för anpassningen till klimatförändringarna, genom att de ändrar praxis som har en direkt koppling till skogsodlingen, där lämpliga trädslag väljs ut för varje enskild plats och skogstyper återställs som ger större flexibilitet inför klimatförändringarna. Särskilt det skydd mot naturkatastrofer som skogar i Bergsområden erbjuder kan i avgörande omfattning påverkas av klimatförändringarna.

35. Kommittén stöder forskningsinitiativ för att undersöka energipotentialen i olika trädslag respektive odlingsmetoder, deras anpassningsförmåga till olika klimatmässiga och geografiska förhållanden, samt genetiska förbättringar som ger stor volym biomassa från skog för såväl virkesproduktion som energiändamål, vilket skulle möjliggöra en ökning av virkesmängden för båda ändamålen. Dessutom måste de ekologiska konsekvenserna systematiskt granskas och utvärderas.

Certifiering som en del av ett hållbart skogsbruk

36. Kommittén accepterar helt och fullt tanken att man bör stimulera användningen av trä och andra produkter från skogar som förvaltas i enlighet med principen om hållbar utveckling. Detta gäller i synnerhet energi och råvaror. Vi stöder även en certifiering som säkerställer korrekta metoder för att förvalta skogsområden och förhindra att trä av okänt ursprung släpps ut på marknaden. Samtidigt vill vi understryka den förvaltningsroll som de lokala och regionala myndigheterna kan spela.

37. ReK stöder initiativ som syftar till att införa krav på global certifiering av trä och trävaror såsom Flegt-initiativet för att bekämpa olaglig skogsavverkning, i den mån dessa bygger på de nuvarande certifieringssystemen (PEFC och FSC), samt andra initiativ som syftar till att nå ett avtal om att förhindra sådan avverkning. Tillsammans med stödet till produkter som kommer från certifierade aktörer kommer detta att bidra till att effektivt hejda inflödet av trä och varor av olagligt ursprung.

38. ReK anser att man på de olika beslutsnivåerna bör diskutera ett eventuellt datum för införandet av obligatorisk certifiering inom EU.

Ekonomisk verksamhet kopplad till biologisk mångfald och skogarnas många funktioner

39. Med tanke på att ökad biologisk mångfald förbättrar skogarnas motståndskraft, vilket skapar avsevärt större möjligheter att utnyttja skogarnas potential, vill kommittén rikta uppmärksamheten på behovet av att stödja ansträngningar i denna riktning (för ökad biologisk mångfald), och att därvid beakta skogens många funktioner och dess hållbara utveckling. Därför föreslår ReK att nyodlingar förvaltas i linje med principer för miljömässig hållbarhet för att skydda mark, växter och djurliv.

40. Regionkommittén understryker att skogarna motverkar klimatförändringarna, bland annat genom en multifunktionell förvaltning, och lagrar 77 % av världens koldioxid i sin biomassa. De spelar en viktig roll i den globala kolcykeln genom att reglera biologiska cykler och skydda mark och vatten. Om skogarna inte ägnas särskild uppmärksamhet kan därför inga miljömål uppnås.

41. ReK uppmanar medlemsstaterna och Europeiska unionen som helhet att utnyttja "Skogens år 2011" för att ta ett stort steg framåt på skogs- och träområdet.

Bryssel den 4 december 2009.

*Regionkommitténs
ordförande*

Luc VAN DEN BRANDE
